

**UCHWAŁA NR XVI.101.25
RADY GMINY RAWA MAZOWIECKA**

z dnia 25 listopada 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), art. 10 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) oraz ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670, z 2025 poz. 340) Rada Gminy Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029”, będący załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rawa Mazowiecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Kamila Bors

Załącznik do uchwały nr XVI.101.25
Rady Gminy Rawa Mazowiecka
z dnia 25 listopada 2025 r.

Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
Gminy Rawa Mazowiecka
na lata 2026 - 2029

Rawa Mazowiecka 2025 r.

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	2
2.	Charakterystyka zjawiska.....	4
3.	Podstawy prawne programu	16
4.	Główne kierunki działań Gminy Rawa Mazowiecka.....	17
4.1.	Cele Programu.....	19
5.	Realizacja Programu	27
6.	Sposób monitorowania i sprawozdawczości.....	31
7.	Informacja o przebiegu konsultacji	32

1. Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), samorząd gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo -wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii dotyczą w szczególności:

- zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,

- udzielania rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomagania działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji tych zadań opracowywany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029 zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. Program został opracowany na podstawie Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Rawa Mazowiecka.

Celem działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jest redukcja problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi i uzależnieniami behawioralnymi w całej populacji, a nie tylko w grupach ryzyka. Działania te powinny obejmować szeroko zakrojoną profilaktykę, edukację, leczenie i reintegrację, a także działania ograniczające szkody zdrowotne i społeczne wynikające z uzależnień. Innymi słowy, **działania podejmowane przez Gminę Rawa Mazowiecka na rzecz ograniczania szkód zdrowotnych powodowanych przez substancje psychoaktywne i uzależnienia behawioralne skierowane będą do wszystkich mieszkańców gminy.**

2. Charakterystyka zjawiska

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych takich jak alkohol czy narkotyki, uzależnienia behawioralne i przemoc domowa, są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie. Wśród przyczyn popadania w uzależnienia zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia.

Przyjęło się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie – czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania.

Z najnowszych badań wynika, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu (Badania KCPU dot. uzależnień – 2023 r.).

Na wstępie przedstawiamy wybrane wyniki z ogólnopolskiego badania dotyczącego picia napojów alkoholowych przez młodzież - ESPAD - przeprowadzone w 2024 r. Objęto nim młodzież w wieku 15 – 16 lat jako pierwszą grupę badawczą oraz młodzież w wieku 17 – 18 lat jako drugą grupę badawczą. Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 72,9% uczniów z młodszej grupy i 91,3% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 39,1% piętnasto-szesnastolatków i 73,3% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 13,4% uczniów z młodszej grupy i 24,3% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 67,9% uczniów młodszych i 40,9% uczniów starszych. Wyniki uzyskane w 2015 r. w zestawieniu z wynikami z 2011 r. wskazywały na znaczny spadek odsetka często pijących w młodszej grupie. Po raz pierwszy w historii badania ESPAD mniej niż połowa respondentów nie piła w czasie ostatnich 30 dni od momentu badania. W 2019 r. mieliśmy do czynienia ze stabilizacją tego odsetka, zaś w 2024 r. obserwujemy znaczący spadek. W starszej grupie, w latach 2011-2015, można było mówić o stabilizacji. W 2019 r. nastąpił wyraźny spadek

kontynuowany w 2024 r. Należy zwrócić uwagę, że w ocenach respondentów poziom dostępności napojów alkoholowych jest wysoki. Uczniowie klas pierwszych, a więc młodzież w wieku 15-16 lat, uznali za bardzo łatwe do zdobycia: piwo – 44,2%, wino – 34,9% i wódkę – 35,9%. Jedynie niewielki odsetek tej grupy badanych uznał za niemożliwe do zdobycia piwo (6,5%), wino (8,0%) i wódkę (9,5%). Młodzież deklaruje podobny poziom dostępu do tytoniu. Za bardzo łatwy do zdobycie uznało go 37,8% pierwszoklasistów, za niemożliwy do zdobycia – jedynie 4,5%. Można zauważyć, że większość badanych nie ma dużych trudności z dostępem do napojów alkoholowych i tytoniu, mimo że według polskiego prawa sprzedaż i podawanie używek nieletnim są zabronione.

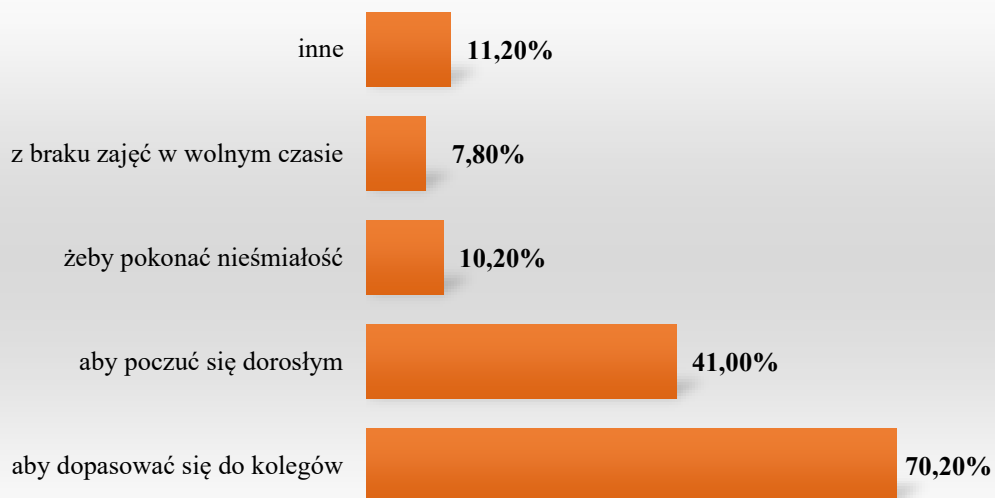
Na terenie Gminy Rawa Mazowiecka w 2025 roku były prowadzone badania diagnostyczne w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.

Wśród ankietowanych uczniów szkoły podstawowej 10,7% badanych ma już inicjację alkoholową za sobą.

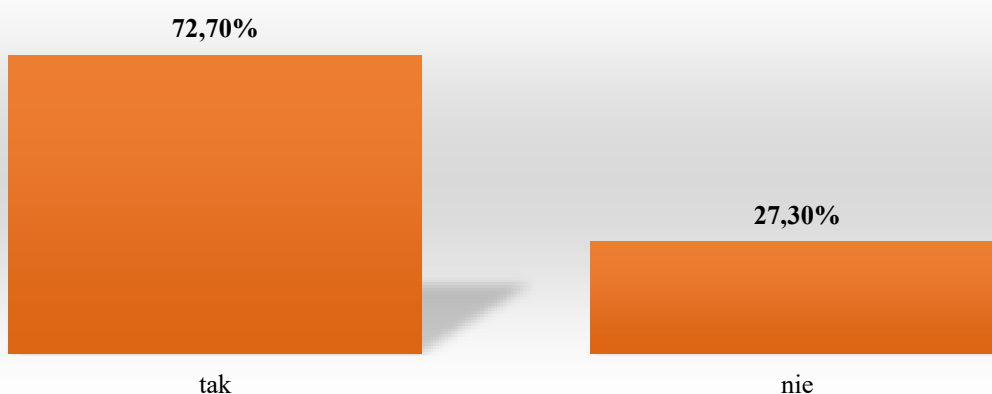
70,2% badanej grupy twierdzi, że młodzież sięga po alkohol w celu dopasowania się do kolegów, 41,0% mówi, że po alkohol sięga się po to, aby poczuć się dorosłym. 10,2% respondentów uważa, że powodem sięgania po alkohol jest pokonanie nieśmiałości. 7,8% ankietowanych mówi o braku zajęć w wolnym czasie. Na inne powody wskazuje 11,2%.

Jak sądzisz, z jakich powodów młodzież sięga po alkohol?

Aż **72,7%** wskazało, że rodzice wiedzą o piciu przez nich alkoholu. 27,3% respondentów wskazało, że rodzice nie mają takowej wiedzy.

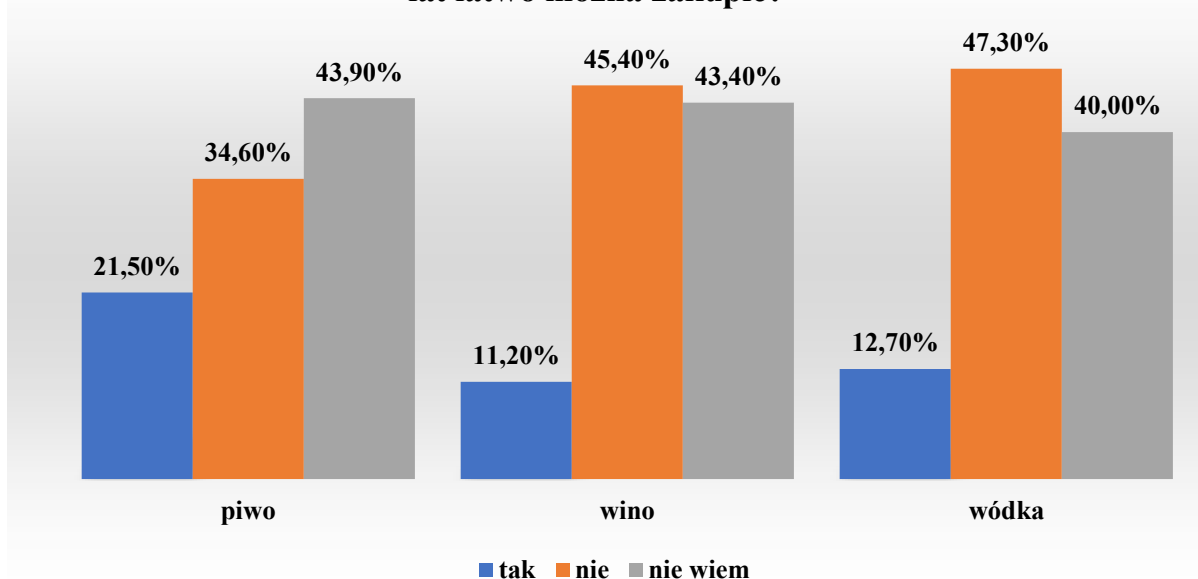
Czy rodzice wiedzą, że pijesz alkohol?

Samodzielnie, kiedykolwiek zakupiło alkohol 2,4% badanej młodzieży.

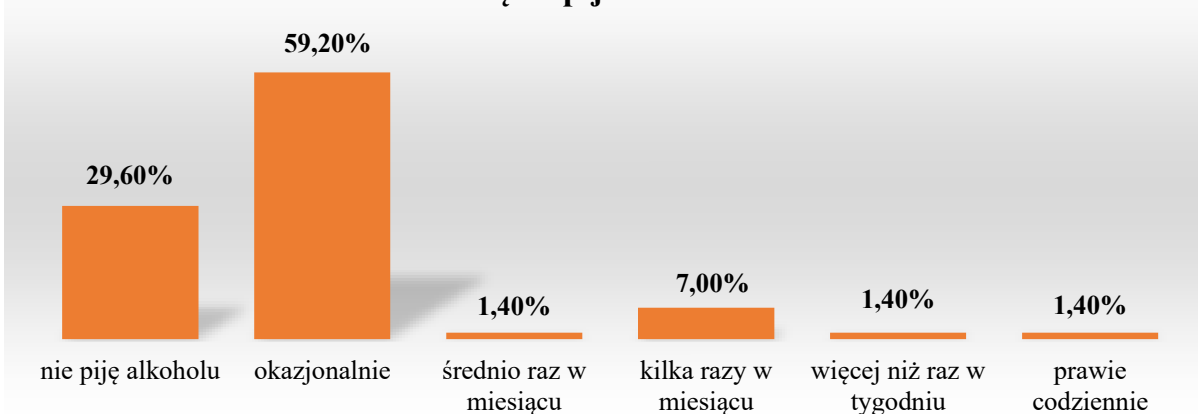
Łatwo można zakupić piwo i tak twierdzi 21,5% respondentów, 12,7% badanych wskazuje, że łatwo można zakupić wódkę, a 11,2% ankietowanych uważa, że łatwo można zakupić wino nie mając ukończonych 18 lat na terenie Gminy Rawa Mazowiecka.

Czy uważasz, że w Twoim mieście, nie mając ukończonych 18 lat łatwo można zakupić?

Wśród dorosłych mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka abstynencję deklaruje 29,6% ankietowanych. Okazjonalnie alkohol pije 59,2% badanych mieszkańców biorących udział w badaniu. Po alkohol sięga średnio raz w miesiącu 1,4% respondentów, 7,0% pije kilka razy w miesiącu, a 1,4% badanych po alkohol sięga więcej niż raz w tygodniu. Tyle samo (1,4%) wspomina o codziennych praktykach związanych ze spożywaniem alkoholu.

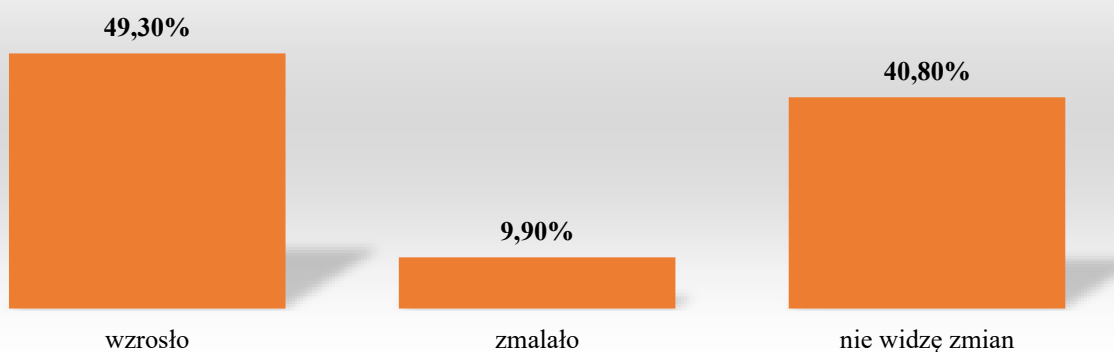
Jak często pije Pan/i alkohol?

Dorośli mieszkańcy Gminy Rawa Mazowiecka zauważyli zmiany w obyczajowości spożywania alkoholu w swoim środowisku, na przestrzeni ostatnich 10 lat.

40,8% badanych uważa, że w ciągu ostatnich 10 lat nie zauważyło zmian w spożyciu alkoholu na terenie Gminy Rawa Mazowiecka. **49,3% respondentów uważa, że wzrosło**, a 9,9% respondentów uważa, że zmalało.

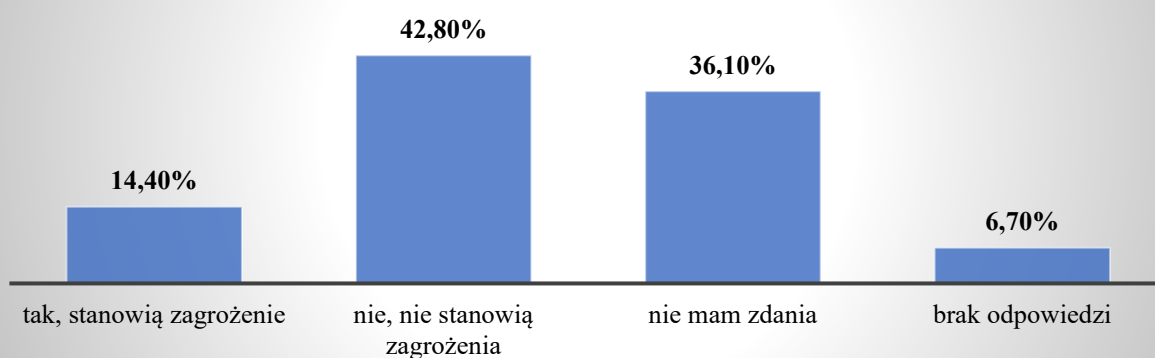
Jak Pana/i zdaniem zmieniło się spożycie alkoholu na terenie Gminy Rawa Mazowiecka na przestrzeni ostatnich 10 lat?

Badani właściciele i pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych wypowiedzieli się na temat tego, czy pijące osoby w ich miejscu zamieszkania stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa.

Pośród badanych 42,8% badanych nie widzi żadnego zagrożenia ze strony osób pijących. 14,4% respondentów uważa, że osoby pijące alkohol w miejscu zamieszkania badanych stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa. 36,1% ankietowanych nie ma zdania w tym temacie.

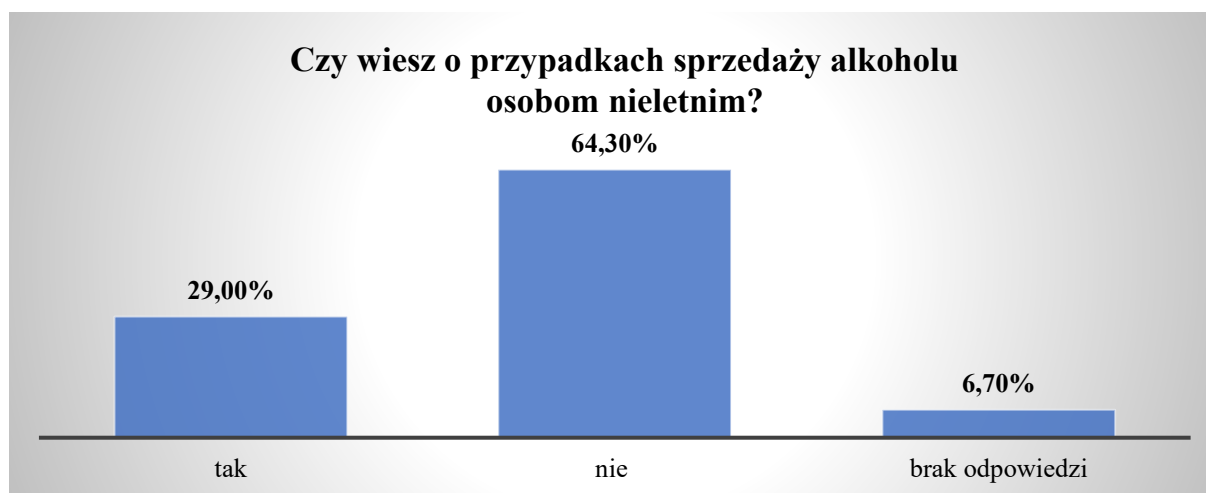
Czy osoby pijące alkohol w miejscu Twojego zamieszkania stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa?

Sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży napojów alkoholowych wypowiedzieli się również na temat tego, jak często zdarza się, że młody człowiek próbuje kupić alkohol.

50,0% badanych stwierdziło, że nigdy nie zdarza się, że taka sytuacja, gdy osoba nieletnia próbuje kupić alkohol. 36,2% wskazuje, że zdarza się taka sytuacja bardzo rzadko, a 7,1%, wspomina, że dzieje się to co najmniej raz w tygodniu.

64,3% respondentów nie wie o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Natomiast 29,0% ankietowanych wie o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

Po dogłębnej analizie otrzymanych wyników badań przeprowadzonych wśród młodych mieszkańców gminy można wnioskować, że jednym z istotniejszych problemów nadal zdaje się być problem picia alkoholu – **10,7% uczniów deklaruje**, że inicjację alkoholową ma już za sobą. Wyniki badań wskazują, że należy kontynuować prowadzenie

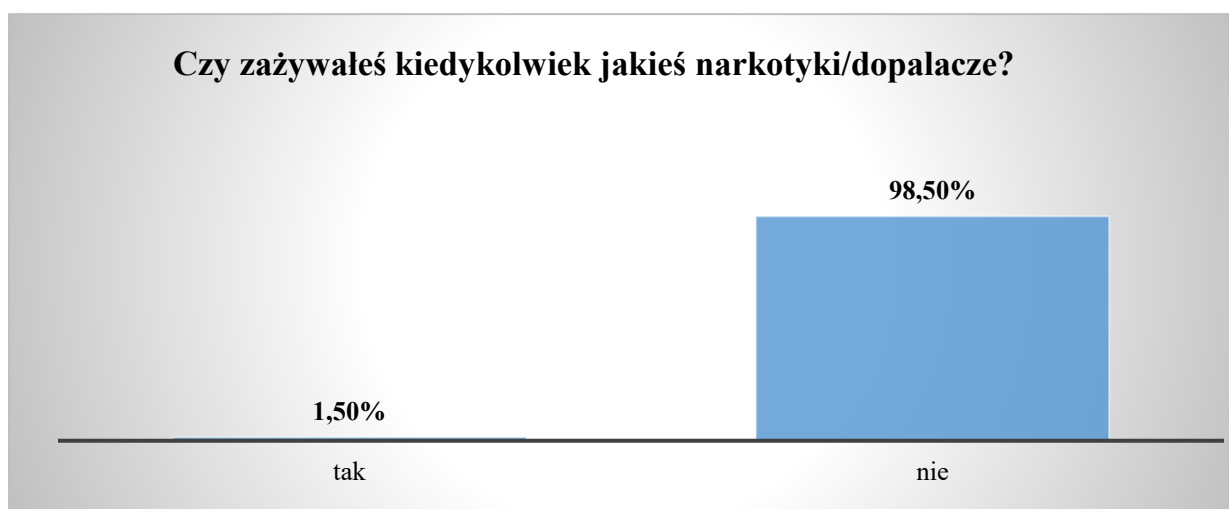
działań zmierzających do uświadamiania młodych ludzi o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, szczególnie przez uczniów szkół podstawowych.

Uzależnienie od narkotyków jest specyficzne z uwagi na różnorodność iniekcji oraz oddziaływania środków. Tak jak dla innych uzależnień, uzależnienie od narkotyków charakteryzuje się silną, nabytą potrzebą przyjmowania substancji. Badania przeprowadzone w Polsce wskazują, że używanie narkotyków jest mniej rozpowszechnione niż spożywanie alkoholu. Dotyczy ono 4,7 % populacji Polaków w wieku 15-64 lat. W porównaniu do całej populacji najwyższe użytkowanie narkotyków odbywa się wśród młodzieży i młodych osób dorosłych w wieku 15-34 lata.

Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast: coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków, jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów.

W ciągu ostatnich 10 lat scena narkotykowa zmieniała się w Polsce głównie poprzez pojawienie się bardzo dużej liczby nowych substancji psychoaktywnych. Warto zwrócić uwagę, że duży odsetek osób przyjmujących narkotyki często sięga po alkohol (80%), benzodiazepiny (55%) oraz metadon (57%) - czyli substancje legalne.

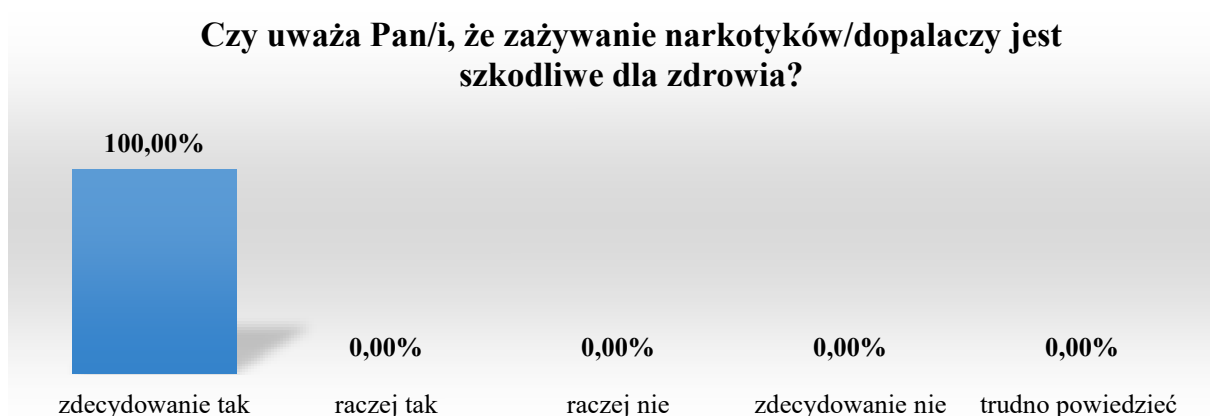
Wśród ankietowanych uczniów **1,5% deklaruje kontakt z narkotykami.**

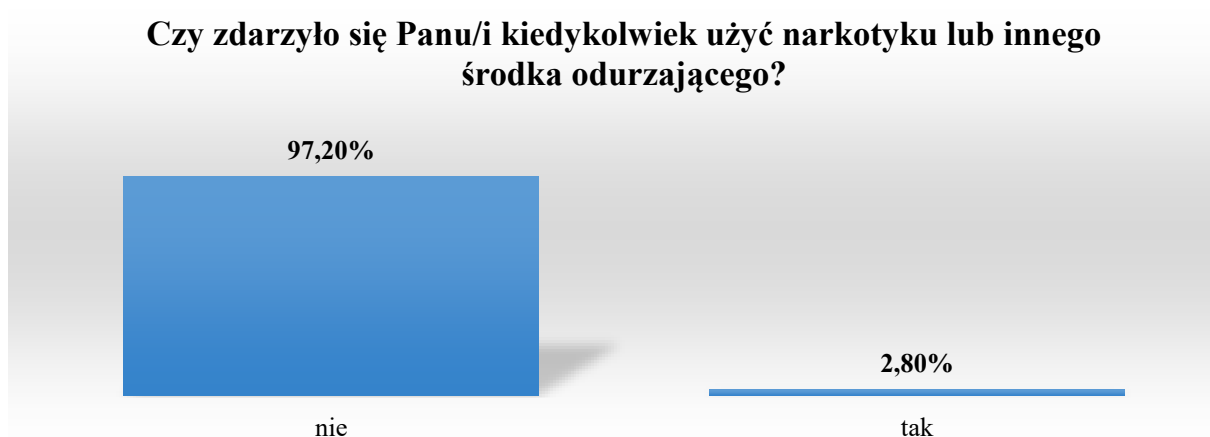
84,9% respondentów uważa, że nawet sporadyczne zażywanie narkotyków i dopalaczy nie jest bezpieczne, 11,2% uważa, że trudno powiedzieć, a 3,9% ankietowanych twierdzi, że sporadyczne zażywanie narkotyków i dopalaczy jest bezpieczne.

Dorośli mieszkańcy Gminy Rawa Mazowiecka wyrazili swoją opinię na temat szkodliwości zażywania narkotyków. 100,0% ankietowanych uważa, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe dla zdrowia.

2,8% badanych wskazało, że zdarzyło im się użyć narkotyku lub innego środka odurzającego, a 97,2% nie używało żadnych substancji psychoaktywnych.

Uzależnienia behawioralne są coraz częściej diagnozowane wśród dzieci i młodzieży. Trzeba je zrozumieć i nauczyć się je rozpoznawać.

Wykorzystywanie osiągnięć technologicznych przez nastolatków (korzystanie z komputera, telefonu komórkowego) przyczynia się do wzrostu możliwości rozwoju w różnorodnych obszarach, daje szeroki dostęp do informacji i umożliwia wykorzystywanie Internetu do rozbudowy kontaktów społecznych w odległych częściach świata. Równocześnie brak zdolności do kontroli pragnienia wykonania czynności z wykorzystaniem nowoczesnych technologii może przybrać formę nałogu – doprowadzić do rozwoju uzależnienia behawioralnego.

Zjawisko to może dotyczyć także innych zwykłych, codziennych aktywności, takich jak zakupy czy jedzenie. Nie każda czynność, którą wykonujemy często lub nawykowo jest uzależnieniem behawioralnym. Wykonywanie jakiejś czynności, która sprawia dziecku przyjemność, powoduje, że zazwyczaj czuje ono radość, satysfakcję i motywację do dalszego jej wykonywania. Ma poczucie sprawowania nad nią kontroli, tak jak nad swoimi uczuciami. Może w każdym momencie przerwać wykonywanie danej czynności lub ją zakończyć i nie wpłynie to negatywnie na jego samopoczucie ani na inne obszary funkcjonowania. Cechą wspólną zachowań uzależnieniowych jest dążenie do satysfakcji i przeżywania przyjemności, czemu towarzyszy utrata kontroli nad jakimś zachowaniem. Skutkuje to brakiem zdolności do oparcia się pragnieniu wykonania konkretnej czynności. Przymusowy charakter działania oraz jego niezmiennosc, mimo negatywnych konsekwencji dominują nad funkcjonowaniem człowieka.

O uzależnieniu od jakiejś czynności mówimy wtedy, gdy jej wykonywaniu towarzyszy wewnętrzny przymus lub silne pragnienie jej rozpoczęcia i kontynuowania. Osoba nie tylko spędza dużo czasu na wykonywaniu określonej czynności, ale i na wyobrażaniu jej sobie, planowaniu itd. Pojawia się narastająca trudność w kontrolowaniu tych zachowań, następnie zwiększa się tolerancja, czyli osoba odczuwa potrzebę coraz częstszego wykonywania danej czynności, aby osiągnąć ten sam efekt psychologiczny.

Obok oddziaływań kierowanych do uczniów, w których oprócz działań profilaktycznych ukierunkowanych na uzależnienia od substancji psychoaktywnych, nie powinniśmy zapominać o uzależnieniach behawioralnych, a w szczególności o uzależnieniach od Internetu, czy też komputera. Jak wskazują przeprowadzone badania, młodzież i w tym zakresie wykazuje zbyt nadmierne korzystanie z sieci. Uczniowie wskazali w badaniach, że czas wolny spędzają w dużej mierze na korzystaniu z nowych technologii. 47,3% korzysta z

telefonu komórkowego, 42,4% gra w gry komputerowe lub na konsoli i 32,2% surfuje w Internecie.

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do sfery prywatności, z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności osoby stosującej przemoc i bezradności osoby doznającej przemocy, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, osoby doznające przemocy rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei osoby stosujące przemoc nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych.

Osobami doznającymi przemocy są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej alkoholizmem bądź narkomanią, których skutkiem jest często przemoc, odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”.

Procedura „Niebieskiej Karty” prowadzona jest przez Zespół Interdyscyplinarny i obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Skuteczność działań pomocowych w dużej mierze zależy od gotowości osób dotkniętych przemocą domową, zarówno do podjęcia decyzji o skorzystaniu ze wsparcia instytucjonalnego rozumianego jako wsparcie instytucji czy organizacji udzielających pomocy osobom krzywdzonym, lecz także konsekwentnej kontynuacji działań na rzecz poprawy swojego bezpieczeństwa.

Najważniejszymi barierami zidentyfikowanymi jako utrudniające właściwe udzielenie pomocy osobom poszkodowanym pozostają kwestie związane z postawą i motywacją samej osoby doznającej przemocy do zmiany swojej życiowej sytuacji.

Dane dot. prowadzonej procedury Niebieskiej Karty na terenie Gminy Rawa Mazowiecka		
2023 rok	liczba zespołów interdyscyplinarnych	1
	liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego	5
	liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych	23
	liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	54
2024 rok	liczba zespołów interdyscyplinarnych	1
	liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego	6
	liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych	33
	liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	130

Uczniowie szkół Gminy Rawa Mazowiecka w badaniach wypowiadali się na temat tego, czy kiedykolwiek doświadczyli zjawiska przemocy. Nigdy nie doświadczyło przemocy 53,2% badanej młodzieży. 25,9% doznało przemocy w szkole, a 14,6% w świecie wirtualnym (gry komputerowe, filmy, Internet). 2,9% przemocy doświadczyło w domu i 3,4% w innych miejscach.

Również 28,2% badanych mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka wskazało, że kiedykolwiek doświadczyli przemocy, ze strony najbliższych osób.

3. Podstawy prawne programu

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),
4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 83, 620),
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 450, 620, 637, 1211),
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153),
7. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1670, z 2025 r. poz. 340),
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

4. Główne kierunki działań Gminy Rawa Mazowiecka

1. Planowanie cyklicznych działań profilaktycznych mających na celu zmianę postaw dzieci i młodzieży oraz jej regularne utrwalanie, jak również zastępowanie zachowań destruktywnych - konstruktywnymi, a także wspieranie uczniów w zdobywaniu wiedzy, nie tylko na temat zagrożeń podejmowanych przez nich zachowań, ale także pomoc w gromadzeniu wiedzy na temat alternatywnych postaw:
 - 1.1.wsparcie rozwoju praktycznych umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, przyjmowania perspektywy innych oraz empatii;
 - 1.2.wspieranie uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań oraz w kształtowaniu w nich postaw ukierunkowanych na twórczość, kreatywność i motywację odkrywania nowych rzeczy; o wzmacnianie w uczniach poczucia przynależności, skuteczności i sprawczości;
 - 1.3.kreowanie pozytywnej atmosfery współpracy, umożliwiającej im samodzielne podejmowanie decyzji, branie za nich odpowiedzialności;
 - 1.4.Działania służące poprawie klimatu szkoły.
2. Planowanie szkoleń dla grona pedagogicznego oraz warsztatów profilaktycznych dla rodziców:
 - 2.1.zwrócenie uwagi nauczycieli i opiekunów na specyficzne potrzeby uczniów, które wiążą się ze specyfiką ich rozwoju psychospołecznego;
 - 2.2.budowanie i utrzymanie więzi rodzinnych i dobrych relacji w rodzinie;
 - 2.3.wspieranie zachowań i postaw rodziców, które mogą być pozytywnym przykładem dla dzieci.
3. Zapewnienie dostępu do profesjonalnej pomocy dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych:
 - 3.1 współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w sferze uzależnień i biorących udział w procedurze „Niebieskiej Karty”;
 - 3.2 w miarę możliwości i potrzeb bieżąca współpraca z przedstawicielami służb policyjnych i wymiaru sprawiedliwości;
 - 3.3 działalność punktu konsultacyjnego, który może zorganizować kompleksową pomoc psychologiczną dla dzieci i dorosłych.
4. Wspieranie działań realizowanych przez organizacje pozarządowe, działające

w obszarze leczenia, rehabilitacji, reintegracji oraz prowadzące działania profilaktyczne w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.

5. Warsztaty dla sprzedawców, właścicieli placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych z zakresu prawnych regulacji dotyczących sprzedaży alkoholu małoletnim, a także umiejętności odmawiania sprzedaży napojów alkoholowych,
6. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
7. Prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych dla mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka, mających na celu poszerzenie ich wiedzy dotyczących miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji, gdy osoba mierzy się z problemem uzależnienia od substancji psychoaktywnych, czy też uzależnienia od czynności:
 - 7.1.rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.
8. Bieżące informowanie mieszkańców m.in. poprzez media społecznościowe o miejscach, gdzie można skorzystać z pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, terapeutycznej i prawnej.
9. Prowadzenie systematycznych działań edukacyjnych, dotyczących profilaktyki używania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, w tym w miarę możliwości i potrzeb, dofinansowanie i finansowanie konferencji, porad, seminariów i szkoleń.
10. Organizowanie lokalnych działań profilaktycznych na rzecz środowiska lokalnego.

4.1. Cele Programu

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, oraz uzależnień behawioralnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych, przez dzieci i młodzież, oraz osoby dorosłe z terenu Gminy Rawa Mazowiecka.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- **Profilaktyki uniwersalnej** – adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Rawa Mazowiecka (dzieci, młodzieży i dorosłych), bez względu na stopień indywidualnego ryzyka, występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki selektywnej** – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki wskazującej** – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.
- **Terapii** – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych: program podstawowy, program pogłębiony, program dla DDA, program dla współuzależnionych.
- **Rehabilitacji** – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Cel 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dotkniętych przemocą domową.

Terapia jest ukierunkowana na radykalną zmianę stylu życia pacjentów, zmianę środowiska i uzyskanie trwałej abstynencji od środków psychoaktywnych. **Osoby korzystające z pomocy terapeutycznej** uczą się życia poprzez społeczną interakcję (głównie w obrębie grupy); nabierają poczucia odpowiedzialności za własne zachowanie, uczą się rozumienia i wyrażania własnych emocji.

Cel leczenia w społeczności terapeutycznej wykracza daleko poza zmianę zachowań – zachowanie jest tylko objawem prawdziwych problemów. W myśl filozofii terapii – **osoba uzależniona** musi zmienić negatywny obraz siebie na pozytywny, nauczyć się konstruktywnego radzenia sobie ze stresem i umiejętności cieszenia się z życia po to, by zmniejszyć niebezpieczeństwo powrotu do autodestruktywnych zachowań z przeszłości.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym i zagrożonych uzależnieniem behawioralnym.
 - ✓ Praca Punktu polega na zatrudnieniu psychologa, który prowadzi konsultacje dla osób uzależnionych i ich rodzin na temat specyfiki samego problemu, ale też na temat placówek, grup terapeutycznych i publicznych ośrodków terapeutycznych.
 - ✓ Zadanie (jeśli zaistnieje potrzeba) może być związane z zapewnieniem odpowiedniego umeblowania, sprzętu, art. biurowych i innych, na potrzeby funkcjonowania Punktu.
 - ✓ Zadanie będzie realizowane w ramach redukcji szkód i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, o których mowa w NPZ.
2. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami z problemem alkoholowym oraz rozpowszechnienie informacji w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w NPZ.
 - ✓ Prowadzenie działań zmierzających do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego wobec osób zgłoszonych,
 - ✓ Współpraca z placówkami leczenia odwykowego w ramach leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, zgodnie z założeniami NPZ.
 - ✓ Działalność profilaktyczna i pomocowa; przekazywanie informacji na temat ruchów samopomocowych, mitingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików.

- ✓ Finansowanie konsultacji lekarskich psychologa i psychiatry/opinie dla potrzeb sądowych/ osób objętych postępowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ Składanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym.

REALIZATORZY ZADANIA

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym i zagrożonych uzależnieniem behawioralnym

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Liczba rozmów przeprowadzonych z osobami objętymi postępowaniem komisji i osobami zgłoszonymi,
- Liczba rozmów przeprowadzonych z osobami objętymi postępowaniem komisji i osobami zgłaszającymi,
- Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych,
- Ilość wydanych opinii,
- Liczba złożonych wniosków do sądu

TERMIN REALIZACJI: 2026 – 2029

Cel 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową, wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Kontynuowanie współpracy z Poradnią Odwykową oraz Zapobiegania i Zwalczania Uzależnień,
2. Prowadzenie edukacji publicznej poprzez zakup ulotek, broszur i poradników,
3. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej, o której mowa w NPZ, poprzez współpracę

z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i wspieranie działań zgodnych z procedurą „Niebieska Karta”,

4. Współpraca z Policją,
5. Edukacja kadr, o której mowa w NPZ, poprzez podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji, działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów, wynikających z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych,
6. Współpraca z pedagogami i psychologami szkolnymi oraz dyrektorami szkół, w zakresie zapotrzebowania na działania profilaktyczne w szkołach,
7. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy psychologicznej, poprzez prowadzenie dyżurów konsultacyjnych dla mieszkańców.

REALIZATORZY ZADANIA

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy z:

1. Placówkami oświatowymi, zlokalizowanymi na terenie Gminy Rawa Mazowiecka,
2. Komendą Powiatową Policji w Rawie Mazowieckiej,
3. Poradnią Odwykową oraz Zapobiegania i Zwalczania Uzależnień,
4. Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Liczba osób, które podjęły terapię,
- Liczba osób, które terapię ukończyły,
- Liczba wniosków złożonych do GKRPA przez zespół,
- Liczba grup roboczych, w pracy których uczestniczył pełnomocnik,
- Liczba wniosków złożonych do GKRPA przez policję,
- Liczba szkoleń, kursów, spotkań
- Liczba spotkań z pedagogami i psychologami szkolnymi,
- Liczba wniosków, w tym rozpatrzonych pozytywnie,
- Liczba dyżurów,
- Liczba osób konsultowanych
- Liczba sztuk ulotek,
- Liczba egzemplarzy prasowych.

TERMIN REALIZACJI: 2026 – 2029

Cel 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,

Profilaktyka jest szczególną procedurą działania, której istotą jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się być bardzo prawdopodobne. W warunkach naszego kraju optymalnym obszarem dla wypracowania i wdrażania działań profilaktycznych, czy działań typu ograniczania szkód związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych jest poziom gminy.

Profilaktyka to promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież: finansowanie zajęć, imprez i projektów realizowanych przez organizacje sportowe oraz placówki. Organizowanie lokalnych imprez i programów sportowo-rekreacyjnych, wspieranie rozwoju młodych talentów.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Realizacja programów z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień), w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w NPZ, poprzez organizowanie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek programów oraz przedstawień profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień,
2. Edukacja kadr, o której mowa w NPZ, poprzez podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych,
3. Profilaktyka uzależnień, o której mowa w NPZ, poprzez udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach o charakterze profilaktycznym, adresowanych do różnych grup wiekowych,
4. Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych w ramach edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień, określonej w Narodowym Programie Zdrowia,

5. Upowszechnianie wiedzy (według standardów określonych w NPZ) na temat szkód wynikających z picia alkoholu w ciąży, zwłaszcza pod kątem wpływu alkoholu na rozwijający się płód,
6. Prowadzenie (w miarę potrzeb i środków finansowych) pozalekcyjnych zajęć sportowych,
7. Proponowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu poprzez dofinansowanie różnych form zajęć rekreacyjno-sportowych, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako elementu programu profilaktycznego - w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w NPZ, a także organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych, przeglądów, wydarzeń o charakterze prozdrowotnym, rekreacyjno-sportowym.

REALIZATORZY ZADANIA

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współpracy z:

1. Placówkami oświatowymi zlokalizowanymi na terenie Gminy Rawa Mazowiecka,
2. innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy dot. uzależnień.
3. Komendą Powiatową Policji w Rawie Mazowieckiej w ramach „Powiatowego planu działań profilaktyczno-edukacyjno-informacyjnych pt. „Moc Wyboru” obejmującego okres od września 2025 do czerwca 2027.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Liczba warsztatów, programów, spektakli,
- Liczba uczniów objętych działaniami,
- Liczba sfinansowanych/dofinansowanych szkoleń, kursów,
- Liczba kampanii,
- Liczba materiałów,
- Liczba zajęć,
- Liczba dzieci uczestniczących,
- Liczba wydarzeń,
- Liczba osób uczestniczących.

TERMIN REALIZACJI: 2026 – 2029

Cel 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Zabezpieczenie w programie środków finansowych na działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
2. W ramach edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień określonej w Narodowym Programie Zdrowia, prenumerata czasopism specjalistycznych, branżowych i umożliwienie korzystania z nich instytucjom i stowarzyszeniom współpracującym,
3. Wspieranie działań i działalności stowarzyszeń i instytucji, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej, między innymi poprzez zabezpieczenie w programie środków finansowych.
4. Przed upływem ważności aktualnego programu, tj. przed 2029 rokiem, opracowanie Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych, obejmującej problematykę alkoholową, narkotykową oraz uzależnień behawioralnych w ramach monitorowania i badania problematyki, o której mowa w NPZ.

REALIZATORZY ZADANIA

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Organizacje pozarządowe i grupy samopomocowe.

MIERNIKI OSIAGANIA CELU

- podpisanie umów na wsparcie realizacji działań po przeprowadzeniu konkursów,
- liczba prenumerowanych czasopism,
- podpisanie umowy na realizację diagnozy.

TERMIN REALIZACJI: 2026 - 2029

Cel 5.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Podjęmowanie działań profilaktycznych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
2. Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych, o której mowa w NPZ, poprzez prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, w celu wykrywania naruszeń ustawy,
3. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,
4. Występowanie przed sądem w roli oskarżyciela posiłkowego, w przypadku zaistnienia takiej konieczności.

REALIZATORZY ZADANIA

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Liczba materiałów
- Liczba szkoleń
- Liczba sprzedawców objętych działaniami
- Liczba kontroli
- Liczba wniosków
- Liczba spraw w sądzie

TERMIN REALIZACJI: 2026 – 2029

5. Realizacja Programu

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym, **jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii**. Program jest uchwalany przez Radę Gminy Rawa Mazowiecka.

Zadania ujęte w gminnym programie są koordynowane przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym:

- Urząd Gminy w Rawie Mazowieckiej,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej,
- Gminny Zespół ds. Oświaty w Rawie Mazowieckiej;
- Komenda Powiatowa Policji w Rawie Mazowieckiej,
- Zespół Interdyscyplinarny w Rawie Mazowieckiej,
- Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym i zagrożonych uzależnieniem behawioralnym,
- Organizacje pozarządowe, działające na terenie Gminy Rawa Mazowiecka,
- Prokuratura Rejonowa,
- Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej,
- SP ZOZ Szpital św. Ducha w Rawie Mazowieckiej.

1. Adresaci Programu:

- a) mieszkańcy Gminy Rawa Mazowiecka,
- b) dzieci, młodzież Gminy Rawa Mazowiecka i ich rodziny,
- c) kadra pedagogiczna szkół, pedagodzy oraz psycholodzy szkolni,
- d) organizacje pozarządowe,
- e) osoby uzależnione oraz pijące szkodliwie i ryzykownie oraz ich rodziny.

2. Środki finansowe na realizację programu pochodzą z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Opłaty te stanowią dochód gminy, **który wykorzystany jest na realizację programu i nie może być przeznaczony na inne cele** (art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

3. Decyzję o przeznaczeniu środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmie Wójt Gminy Rawa Mazowiecka.

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w Gminnym Programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobywane podczas realizacji tych zadań pozwalają na coraz pełniejsze obejmowanie zasięgiem działań tych środowisk, które są najbardziej podatne na występowanie zagrożeń i problemów dotyczących patologii społecznych.

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powoływanej przez Wójta Gminy Rawa Mazowiecka (art.4 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi), zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

4. Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

- 1) Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu.
- 2) Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 3) Prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązaniu problemów alkoholowych.
- 4) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu, w zakresie leczenia odwykowego, w tym:
 - motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
 - udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - kierowanie osób zgłoszonych do GKRPA na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby),

- kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - udział w postępowaniu sądowym.
 - wszczynanie procedury Niebieskiej Karty oraz przekazywanie formularza do Zespołu Interdyscyplinarnego, po jego wypełnieniu,
 - bieżąca współpraca z Punktem Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym i zagrożonych uzależnieniem behawioralnym,
- 5) Wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Gminy Rawy Mazowieckiej lokalizacji i limicie punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art.18 ust.8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
 - 6) Udział w kontrolowaniu przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z przepisami ustawy.
 - 7) Uczestniczenie w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
 - 8) Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania zjawisku przemocy,
 - a w szczególności:
 - a) opracowanie projektu programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii oraz projektów uchwał Rady Gminy,
 - b) inicjowanie i współrealizowanie działań związanych z realizacją programu,
 - c) rozpatrywanie spraw związanych z realizacją programu,
 - d) rozpatrywanie i opiniowanie sprawozdań i informacji z wykonania programu.

5. Sposoby realizacji Gminnego Programu

- 1) Realizacja niniejszego Programu nastąpi poprzez:
 - a) zlecenie realizacji zadań wybranym podmiotom
 - b) nadzór nad realizacją zleconych zadań,
 - c) tworzenie bazy merytorycznej, organizacyjnej i materialnej niezbędnej do realizacji programu.

- 2) Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

5. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie,
 - a) Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się w wysokości 6 % minimalnego wynagrodzenia według wysokości podanej corocznie w Rozporządzeniu Rady Ministrów brutto za udział w każdym posiedzeniu tej komisji
 - b) Za udział w przeprowadzeniu kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 6 % minimalnego wynagrodzenia według wysokości podanej corocznie w Rozporządzeniu Rady Ministrów
 - c) Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wymienione w pkt. a i b będzie wypłacane kwartalnie,
 - d) Raz w miesiącu prowadzone są dyżury, na które zapraszane są osoby, co do których toczy się postępowanie komisji.
- 2) Członkowie Komisji delegowani w sprawach związanych z działalnością Komisji, na szkolenia, konferencje i inne formy edukacyjne w celu podniesienia kompetencji niebędący pracownikami, mogą otrzymać zwrot kosztów podróży krajowych, na zasadach przewidzianych dla pracowników z tytułu podróży służbowych krajowych.

6. Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 obejmuje zasięgiem czasowym okres czterech lat i zakłada ciągłość realizacji wyznaczonych kierunków działań.

Cel główny i cele szczegółowe, które zostały wyznaczone w niniejszym Programie dotyczą najważniejszych problemów związanych z uzależnieniami, w tym uzależnieniami behawioralnymi na terenie Gminy Rawa Mazowiecka.

Realizację określonych celów determinuje konieczność zaangażowania wszystkich możliwych zasobów. Rozwijanie i utrzymanie systemu pomocy wymaga zintegrowanych działań wszelkich podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

Monitorowanie i ewaluacja niniejszego programu stanowią podstawowy warunek wdrożenia.

Zgodnie z przepisami ustawy, Wójt sporządza na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i przesyła ją do Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Z uwagi na powyższe wymogi, corocznie sporządzany będzie raport z realizacji celów oraz kierunków działania, który zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przekładany będzie przez Wójta Gminy Rawa Mazowiecka, Radzie Gminy Rawa Mazowiecka, do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Wobec potencjalnych zmian, zarówno w obszarze ogólnokrajowym, regionalnym lub lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejszy Program, może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze Uchwały Rady Gminy.

7. Informacja o przebiegu konsultacji

Program był konsultowany w okresie 5 września 2025r. do dnia 16 września 2025r. W formie wypełnionego formularza uwagi można było składać w sekretariacie urzędu lub drogą elektroniczną na podany adres w terminie do dnia 15 września 2025r. W wyznaczonym terminie nie złożono żadnych uwag.

Spotkanie konsultacyjne odbyło się zgodnie z ogłoszeniem 16 września 2025 r. Poza przedstawicielami urzędu na spotkanie nie zgłosili się przedstawiciele organizacji.

Z uwagi na powyższe w proponowanym brzmieniu program poddano pod obrady Rady Gminy.

Uzasadnienie

Zagrożenia wynikające z używania i nadużywania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych dotyczą całej populacji ludności. Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania alkoholu, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności organizacji społecznych w tym zakresie.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026-2029 określa zadania własne gminy w zakresie prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu i narkotyków w obszarze pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i przeciwdziałania przemocy domowej.

Na realizację zadań określonych w Programie przeznaczone będą środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Na gruncie obowiązujących przepisów prawa rada gminy jest zobowiązana do uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.